

Kulturminne - Den gamla kvarnen i Kråkerum

Mitt namn är Gunnar Olsson, jag är 85 år och född och uppvuxen på gården i Kråkerum. Min far Wiktor, som var kyrkvård, och mor Hilda köpte gården 1905, då de kom ifrån en gård i Granhult, som de ägt i två år.

Kråkerums gård bestod huvudsakligen av 40 tunnland jord och lika mycket skog. Till gården hörde även den gamla kvarnen. När jag föddes 1922, var kvarnen redan nedlagd, men jag ska försöka återge vad jag minns och vet om den.

Byggnaden bestod av tre våningar. Första våningen, som var källaren, fungerade som kvarn och förråd. Andra våningen hade två boningsrum, varav ett var lite större och användes som bostad för gårdens arbetsfolk. Det lite mindre brukades som stenmangelrum under min barndomstid. På samma våning kunde man även hitta ett större förråd, dit säckarna med spannmål hissades. Tredje våningen fungerade som magasin.

Den som bodde sist i drängstugan var vår närmaste grannes son, Torsten Holmberg. Torsten var en trevlig ung man på 18-19 år, som jobbade hos min far. Självt var jag väl ungefär åtta år då. Torsten spelade tvåradigt dragspel och sjöng schlagers för oss små skolpojkar i sin lilla kvarnstuga. Han både diktade, komponerade och tonsatte sina sånger själv. Allt till komp ifrån vattenfallets brusande ljud.

Fallhöjden ifrån fallets topp ner till Ådalen var 28 meter. Kvarnen var konstruerad som så att kvarnrännan föll ut i skovlarna på kvarnhjulet. Man malde mest fodersäd och råg för grovt matbröd. Och verksamheten var mest igång under höst, vinter, vår och försommar.

Men på grund av en vattendom ifrån Växjö Tingsrätt, som beslutade att vattennivån skulle sänkas i Lösensjön, till förmån för ån som rinner ut vid Viet mellan Barnens Gård och Lösens kyrka, fick kvarnverksamheten stängas och läggas ner.

Vinter vid gamla kvarnen i Kråkerum.

Foto Ingemar Elofsson

Kvarnen hade malt säd åt gårdarna i Kråkerum, Kättilsboda, Flyeboda och Flakulla. Många blev lidande, och de fick istället själva införskaffa gröpkvarnar, som drevs med motor.

Året var 1917, då min far fick entlediga den siste mjölnardrängen, Gottfrid Strömberg.

Jämjö 2007-02-01
Gunnar Olsson